

Kritici sa postavili za nezrušenie detského stavebného sporenia

Zdenka Kollárová.
Bratislava

Stavebné sporenie pre deti tak ako doteraz - teda so štátnou prémieou, a vyššia horná hraničca príjmu potrebná na dotáciu od štátu. Také sú najzásadnejšie pripomienky k návrhu zákona o stavebnom sporení z dielne ministerstva financií. Zákon si celkovo vyslúžil vyše stovky pripomienok, z toho bola viac ako polovica zásadných.

Ak by totiž zákon prešiel v aktuálnej podobe, tak by nárok na prémie od štátu, ktorá je na tento rok maximálne 66,39 eura, mali od budúceho roka len plnoletí sporitelia. Ich mesačný príjem by však nemohol presiahnuť 1,3-násobok priemernej mzdy. Tiež by nemohli čerpať medziúver. O prémie by tak prišlo približne 150-tisíc detských sporiteľov. Koniec by čakal aj takzvaných priateľských sporiteľov, lebo peniaze zo stavebného sporenia bude možné použiť len na stavebné účely.

Rezort financií teraz vyhodnocuje pripomienky k návrhu zákona o stavebnom sporení. Vyjadrovať sa tak k možným zmenám je podľa jeho hovorkyne Alexandry Gogovej zatiaľ predčasné. Minister financií Peter Kažimír však už po prvej vlne kritiky pripustil, že jeho rezort plánuje od sporných zmien čiastočne ustúpiť. Na vládu a do parlamentu by sa tak mal dostať návrh v mierne pozmenenej podobe. Minister však trvá na zvýšení adresnosti a účelnosti stavebného sporenia.

Záujem o stavebné sporenie pritom rastie. „Dôležité pre ďalší vývoj však bude aj to, v akej forme bude schválená novela zákona o stavebnom sporení,“ povedala hovorkyňa Wüstenrot stavebnej sporiteľne (WSS) Daniela Vlčková. Výsledkom razantných zmien môže byť výrazný pokles doterajšieho počtu 900-tisíc sporiteľov. Záujem o stavebné sporenie ťahá výhodné úročenie vkladov, ktoré spolu so štátnou prémieou ponúka klientom zaujímavé zhodnotenie ich vložených peňazí. Stavebné sporenie tak doteraz patri-

Záujem o stavebné sporenie rastie, no úprava zákona by mohla záujem ľudí preniesť na iné finančné produkty.

lo k najvýhodnejším formám sporenia.

Ministerstvu financií sa však nepozdáva, ako stavebné sporiteľne narábajú s peniazmi na štátne prémie. Za posledných dvanásť rokov išlo zo štátnej kasy do systému stavebného sporenia viac ako 460 miliónov eur. Inštitút finančnej politiky vyhodnotil, že z dotácie pre stavebné sporenie benefiujú súkromné spoločnosti na úkor sporiteľov.

Sporiteľne totiž dosahujú zisk aj vďaka poplatkom. V susednom Česku tieto poplatky vláda v minulosti zarazila. Na Slovensku sa podobný krok nechystá. „Ministerstvo financií nevstupuje do cenotvorby a regulácie poplatkov na finančnom trhu, nakoľko takáto regulácia by mohla viesť k deformácii trhu a konkurenčnému prostrediu,“ povedala Gogová.

Ani vek, ani príjem

Ministerstvo práce navrhuje vo svojej pripomienke zvýšiť navrhovanú hranicu 1,3-násobku priemernej mesačnej mzdy ako podmienky na získanie štátnej prémie. Ak by zákon prešiel, tak by peniaze od štátu nedostal človek, čo zarobí nad 1300 eur mesačne. Problema-

tická by tak bola prémie hlavne v Bratislavskom kraji, kde sa mesačné platy pohybujú nad slovenským priemerom.

Rezort práce je za zachovanie prémie pre deti. „Zastávame názor, že zmluvy o stavebnom sporení sú v prospech maloletých detí uzatvárané práve za účelom riešenia ich budúcej bytovej otázky, v čom možno vidieť aj sociálny rozmer účelu inštitútu stavebného sporenia,“ tvrdí. Adresnosť štátnej podpory by v prípade maloletých sporiteľov podľa ministerstva práce zabezpečila podmienka využitia nasporovaných peňazí len na stavebné účely.

Veková hranica 18 rokov sa nepozdáva rezortu dopravy. Navrhuje zaviesť hornú hranicu 35 rokov ako podmienku získania štátnej prémie. Zachová sa tak podľa ministerstva dopravy „doterajší systém stavebného sporenia pre rodičov, ktorí majú záujem využiť túto podporu pre zabezpečenie financovania bývania pre svoje deti“.

Trojmesačné obdobie, keď sa stavebné sporenie otvorí a každý si bude môcť bez pokuty vybrať nasporované peniaze, chce ministerstvo dopravy nahradiť prechodným 6-roč-

ným obdobím. Po jeho skončení už pôjdu aj zmluvy uzatvorené pred účinnosťou zákona po novom.

Protimonopolný úrad upozornil, že zmenami sa stavebné sporenie priblíži produktu hypotéka pre mladých - bude totiž tiež obmedzené príjmom a vekom. Úrad odporúča zvýšiť zavedenie hornej hranice príjmu pre získanie štátnej prémie. „Dôsledkom zmeny podmienok vyplácania štátnej prémie by mohlo dôjsť k oslabeniu atraktivity systému stavebného sporenia,“ upozornila Národná banka Slovenska (NBS), čo by podľa nej mohlo mať dosah aj na obchodný model spoločností na trhu so stavebným sporením.

O stavebné sporenie je stále záujem

V roku 2017 stúpol v Prvej stavebnej sporiteľni (PSS) objem cieľových súm novozaložených stavebných sporení medziročne o osem percent. Počet nových zmlúv zostal pritom na podobnej úrovni ako v roku 2016. Z nich bolo vyše 22-tisíc uzatvorených pre deti. Rovnaký záujem o detské sporenie očakáva PSS aj v tomto roku. „Spravidla rodičia využívajú viac sporiacich cyklov a spo-

ria deťom až 18 rokov,“ povedal hovorca prvej stavebnej sporiteľne (PSS) Radovan Slobodník. Pri takejto dĺžke sporenia je možné našetriť sumu, ktorá mladému človeku pomôže s prvým bývaním. Priemerná cieľová suma na detských zmluvách bola v roku 2017 vo výške 17 200 eur.

V ČSOB stavebnej sporiteľni tvorili detské zmluvy zhruba tretinu novoutvorených sporení za minulý rok. „Detská zmluva stavebného sporenia sa uzatvára s priemernou cieľovou sumou 13 000 eur,“ uviedla hovorkyňa ČSOB stavebnej sporiteľne Anna Jamborová. Záujem bol pritom podľa nej rovnaký ako vlani a predvlani. Podobné sú aj očakávania na tento rok. Oproti zmluvám pre dospelých majú detské zmluvy výhodnejšie poplatky.

Nové stavebné sporenie si minulý rok vo Wüstenrot stavebnej sporiteľni uzavreli klienti v objeme cieľových súm 302 miliónov eur. Ide tak o 8,3-percentný medziročný nárast. Detskí klienti tvorili vlani vyše pätiny uzatvorených sporení vo WSS. Na poplatky pre detské stavebné sporenie dáva poisťovňa v prípade, ak v nej sporí aj rodič, zľavu.